

MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII

SPITALUL CLINIC CĂI FERATE IAȘI

Iași, Cod 700506, Str. Garabet Ibrăileanu, Nr. 1, C.I.F.: 4981239, E-mail: spitalcfiasi@yahoo.com

Tel.: 0232/216422 Secretariat Tel./Fax: 0232/264013 Web: www.spitaluniversitarcfiasi.ro

ASIGURAREA SECURITĂȚII PERSONALULUI LA LOCUL DE MUNCĂ. RISCURILE MANIPULĂRII SÂNGELUI PO-UTS-25

NOTĂ:

Acest document este proprietatea intelectuală a Spitalului Clinic Căi Ferate Iași.

Reproducerea integrală sau parțială a acestui document este permisă numai cu acordul prealabil scris și înregistrat al managerului spitalului.

Constituie abatere disciplinara necunoașterea și/sau neaplicarea întocmai a cerințelor prezentului document.

Aceasta abatere va fi sancționată conform art. 247, 248 și art. 250-252 din Codul Muncii, actualizat.

Revizie

Revizia acestui document se face ținând cont de rezultatele implementării indicatorilor de monitorizare de structura, proces, rezultatelor obținute, modificări legislative, modificări de circuite, reorganizări interne, etc.

Revizia nu este obligatorie decât dacă se îndeplinesc cel puțin unul dintre criteriile sus menționate.

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

ASIGURAREA SECURITĂȚII PERSONALULUI LA LOCUL DE MUNCĂ. RISCURILE MANIPULĂRII SÂNGELUI

Cod: PO-UTS-25

Ed.: 2

Rev.:0

Pag.: 1/8

Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale

Nr crt	Ediția/ revizia în cadrul ediției	Componența revizuită	Modalitatea reviziei	Data la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
1	1/0	-	-	
2	1/1			
3	2/0	Integral	Modificare machetă și conținut	16.08.2022

Lista responsabililor cu elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii generale

Nr crt.	Elaborat / verificat / avizat / aprobat	Nume și prenume	Funcția	Semnătura	Data
1	Elaborat	Dr. Iulia Andreea Mihălcuț	Medic coordonator UTS		25.07.2022
		As. Oana Rusu	As. coordonator UTS		25.07.2022
2	Verificat	Dr. Emilia Solomon	Director medical		27.07.2022
3	Avizat juridic	Petru Manița	Avocat		29.07.2022
4	Verificat	Ref. Andreea Băhnăreanu	Compartiment Managementul Calității		3.08.2022
5	Avizat	Dr. Izabela Frunză	Membru Comisie monitorizare		18.08.2022
6	Aprobat	Dr. Mihai Glod	Manager		9.08.2022

Exemplar nr.:

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

ASIGURAREA SECURITĂȚII PERSONALULUI LA LOCUL DE MUNCĂ. RISCURILE MANIPULĂRII SÂNGELUI

Cod: PO-UTS-25

Ed.: 2

Rev.:0

Pag.: 2/8

CUPRINS

1. SCOP
2. DOMENIU DE APLICARE
3. DEFINIȚII ȘI ABREVIERI
 - 3.1. Definiții ale termenilor
 - 3.2. Abrevieri ale termenilor
4. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ
5. DESCRIEREA PROCEDURII
 - 5.1. Generalități
 - 5.2. Măsuri de prevenire a transmiterii infecțiilor
 - 5.3. Măsuri propriu-zise de prevenție
 - 5.4. Algoritm de expunere accidentală la sânge
6. RESPONSABILITĂȚI
7. EVIDENȚE ȘI ÎNREGISTRĂRI
8. ANEXE
9. DIFUZARE
10. INDICATORI DE MONITORIZARE

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

ASIGURAREA SECURITĂȚII PERSONALULUI LA LOCUL DE MUNCĂ. RISCURILE MANIPULĂRII SÂNGELUI

Cod: PO-UTS-25

Ed.: 2

Rev.:0

Pag.: 3/8

1. SCOP

Procedura descrie modul de prevenire al infecțiilor ce se transmit pe cale sanguină, precum și modul de gestionare a situațiilor când se produce expunerea accidentală la sânge a personalului, în cadrul activităților transfuzionale.

2. DOMENIU DE APLICARE

Procedura se aplică în UTS și în toate secțiile Spitalului Clinic Căi Ferate Iași în care se efectuează transfuzie.

3. DEFINIȚII ȘI ABREVIERI

3.1. Definiții

3.1.1.- Expunere accidentală, cu risc de infecție HIV, VHB, VHC - se consideră accidentarea transcutanată (înțepătura cu ac, sau tăietura cu un obiect tăios), contactul mucoaselor sau al pielii care prezintă leziuni ce îi afectează integritatea (expunerea pe o piele cu escoriații, tăieturi, delabrări, flictene, eczeme sau alte afecțiuni dermatologice), sau contactul cutanat pe o piele intactă, dar cu o durată prelungită (câteva minute sau mai mult), sau implicarea unei suprafețe întinse de contact cu sânge, țesuturi, sau alte produse biologice vizibil contaminate cu sânge.

3.2. Abrevieri:

UTS = Unitatea de Transfuzie Sanguină a Spitalului Clinic Căi Ferate Iași

4. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

4.1. SR EN ISO 9000:2015 - Sisteme de Management al Calității. Principii fundamentale și vocabular

4.2. SR EN ISO 9001:2015 - Sisteme de management al calității. Cerințe.

4.3. Lege nr. 282/2005, republicată în 2014 - Lege privind organizarea activității de transfuzie sanguină, donarea de sânge și componente sanguine de origine umană, precum și asigurarea calității și securității sanitare, în vederea utilizării lor terapeutice, cu modificările și completările ulterioare

4.4. OMS nr. 1.224/2006 - Ordin al ministrului sănătății publice pentru aprobarea Normelor privind activitatea unităților de transfuzie sanguină din spitale

4.5. Ordin nr.607/2013 - Ordin al ministrului sănătății pentru aprobarea Normelor specifice privind autorizarea unităților de transfuzie sanguină din unitățile sanitare

4.6. Ordin nr. 329/2018 - Ordin al ministrului sănătății privind aprobarea Normelor și Cerințelor de bună practică cu privire la standardele și specificațiile pentru implementarea sistemului de calitate în unitățile sanitare care desfășoară activități în domeniul transfuziei sanguine

4.7. OMS nr. 1.226/2012 – Ordin al ministrului sănătății pentru aprobarea Normelor tehnice privind gestionarea deșeurilor rezultate din activități medicale și a Metodologiei de culegere a datelor pentru baza națională de date privind deșeurile rezultate din activități medicale

4.8. H.G. nr. 856/2002 – Hotărârea Guvernului privind evidența gestiunii deșeurilor și pentru aprobarea listei cuprinzând deșeurile, inclusiv deșeurile periculoase

4.9. OMS nr. 1.101/2016 – Ordin al ministrului sănătății pentru aprobarea Normelor de supraveghere, prevenire și limitare a infecțiilor asociate asistenței medicale în unitățile sanitare

4.10. OMS nr. 1.761/2021 – Ordin al ministrului sănătății pentru aprobarea Normelor tehnice privind curățarea, dezinfectia și sterilizarea în unitățile sanitare publice și private, evaluarea eficacității procedurilor de curățenie și dezinfectie efectuate în cadrul acestora, procedurile recomandate pentru dezinfectia mâinilor în funcție de nivelul de risc, precum și metodele de evaluare a derulării procesului de sterilizare și controlul eficienței acestuia

4.11. OMS nr. 446/2017 - Ordinul ministrului sănătății privind aprobarea Standardelor, procedurii și metodologiei de evaluare și acreditare a spitalelor

4.12. Ordin Președinte A.N.M.C.S. nr. 35/2018 - Ordinul Președintelui Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate pentru modificarea Ordinului Președintelui Autorității Naționale de Management al Calității în Sănătate nr. 8/2018 privind aprobarea instrumentelor de lucru utilizate de către Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate în cadrul celui de al II-lea Ciclu de acreditare a spitalelor

4.13. OSGG nr. 600/2018 - Ordinul secretarului general al Guvernului privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

ASIGURAREA SECURITĂȚII PERSONALULUI LA LOCUL DE MUNCĂ. RISCURILE MANIPULĂRII SÂNGELUI

Cod: PO-UTS-25

Ed.: 2

Rev.:0

Pag.: 4/8

5. DESCRIEREA PROCEDURII

5.1. Generalități

- Sângele sau alte fluide biologice se consideră a fi potențial infectate cu HIV, VHB, VHC, VHD sau alți agenți infecțioși
- Acești agenți pot pătrunde în fluxul sanguin al lucrătorului din sectorul asistenței medicale prin contactul cu fluidele umane ale unui purtător (în special sânge și produse din sânge) și se transmit prin membrane mucoasă sau printr-o leziune cutanată.
- Riscurile profesionale pentru sănătate sunt reprezentate de:
 - Răni cauzate de canule, ace sau alte ustensile contaminate;
- Leziuni cutanate, deseori neobservate, când plasma sanguină, serul sanguin sau alte fluide similare pătrund prin leziune, chiar dacă nu există nicio plagă provocată de obiecte tăioase
- Toți pacienții se consideră potențial infectați cu HIV, VHC, VHB, VHD sau alți agenți infecțioși, deoarece cei mai mulți dintre purtători sunt asimptomatici și nu-și cunosc propria stare de portaj

5.2. Măsuri de prevenire a transmiterii infecțiilor

5.2.1. Principii de bază

- Consideră toți pacienții potențial infectați
- Consideră că sângele și alte fluide biologice sunt contaminate cu VHB, VHC, VHD, HIV
- Consideră că acele și alte obiecte folosite în practica medicală sunt contaminate după utilizare

5.2.2. Utilizarea echipamentului de protecție

Mănuși:

- La anticiparea contactului mâinilor cu sânge, produse biologice, țesuturi umane
- În caz de abord venos sau arterial
- La contactul cu pacienții care sângerează, au plăgi deschise, escare sau alte leziuni cutanate
- La manipularea instrumentului contaminat, în vederea curățirii, decontaminării

Halate:

- În timpul tuturor activităților medicale

5.2.3. Spălarea mâinilor

Când?

- La intrarea în serviciu și la părăsirea locului de muncă
- La intrarea și la ieșirea din salonul de bolnavi
- Înainte și după orice procedură invazivă
- Înainte și după examinarea fiecărui pacient
- După scoaterea mănușilor de protecție
- Înainte și după aplicarea unui tratament
- Înainte și după efectuarea unei proceduri invazive (recoltare probe pretransfuzionale, montarea unei transfuzii)
- După scoaterea măștii
- După folosirea batistei
- După folosirea toaletei
- După trecerea mâinii prin păr
- Înainte și după manipularea pugilor de sânge și a eprubetelor cu sânge
- Înainte și după efectuarea testărilor specifice UTS (grupe, compatibilități)

Cum?

- Se îndepărtează bijuteriile, ceasul
- Unghiile se mențin îngrijite, tăiate scurt

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

ASIGURAREA SECURITĂȚII PERSONALULUI LA LOCUL DE MUNCĂ. RISCURILE MANIPULĂRII SÂNGELUI

Cod: PO-UTS-25

Ed.: 2

Rev.:0

Pag.: 5/8

- Pentru spălarea obișnuită se folosește apă curentă și săpun
- Se efectuează 2 săpuniri consecutive
- În cazuri de urgență este permisă utilizarea de antiseptice ca înlocuitor al spălatului de rutină
- În unele situații spălarea este completată de dezinfecția mâinilor
- Stergerea, uscarea sunt obligatorii cu hârtie prosop

5.2.4. Tipuri de expunere

- Prin inoculări percutane: înțepare, tăiere
- Prin manipularea produselor de sânge
- Contaminarea mucoaselor
- Prin manipularea instrumentarului ce a venit în contact cu produse sanguine potențial infectate
- Prin intermediul:
 - Instrumentelor ascuțite
 - Materialului moale
 - Suprafețelor
 - Deșeurilor rezultate din activitatea medicală

5.3. Măsuri propriu-zise de prevenție

Obiectele ascuțite:

- pentru a se minimiza riscul ca personalul medical să se rănească atunci când manipulează instrumente medicale tăioase, instrumentele tradiționale trebuie să fie înlocuite cu echipamente mai sigure, moderne, cu risc mai scăzut de vătămare în timpul utilizării. (de exemplu pipetele obișnuite au fost înlocuite cu pipetor cu vârf de plastic)
- colectarea imediată, după utilizare, a obiectelor înțepătoare, în containere rezistente, amplasate la îndemână și marcate corespunzător
- evitarea îndoirii/ruperii acelor utilizate
- Nu se recapșonează acele de la seringă!!!

Lenjeria:

- Manipularea lenjeriei contaminate cu sânge se va face cât mai puțin posibil
- Sortarea și prelucrarea echipamentelor de protecție se va face în spații special destinate
- Colectarea se va face în saci impermeabili, marcați în mod corespunzător
- Se va evita păstrarea lor îndelungată, înainte de prelucrare
- Se va asigura un ciclu complet de curățare, prelucrare, decontaminare

Împrăștierea accidentală de sânge sau alte lichide biologice:

- Se vor folosi mănuși la îndepărtarea urmelor de sânge
- Decontaminare inițială cu substanțe clorigene sau substanțe biocide, îndepărtarea cu hârtie absorbantă care se colectează în containere sau saci de plastic galbeni, marcați cu sigla pericol biologic
- Prelucrarea suprafețelor prin cele 2 etape: curățenie- dezinfecție

Colectarea deșeurilor contaminate:

- În recipiente cu sac galben, inscripționat cu pictograma „pericol biologic”, respectând limita maximă de umplere (3/4 din capacitate)
- Pe sacul galben se vor nota: data începerii utilizării, data umplerii definitive, secția de unde provine, persoana responsabilă cu manipularea

5.4. Algoritm de expunere accidentală la sânge

- Persoana accidentată
- Aplică imediat protocolul de management al expunerii accidentale la produse biologice
- În prima oră de la accident se prezintă la medicul șef de secție/ medicul de gardă

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

ASIGURAREA SECURITĂȚII PERSONALULUI LA LOCUL DE MUNCĂ. RISCURILE MANIPULĂRII SÂNGELUI

Cod: PO-UTS-25

Ed.: 2

Rev.:0

Pag.: 6/8

- Medicul șef de secție/ medicul de gardă asigură recoltarea eșantioanelor de sânge de la personalul expus accidental și pacientul sursă, în maximum două ore de la producerea expunerii, respectând legislația privind testarea voluntară cu consiliere, asigură transportul eșantioanelor de sânge la laboratorul spitalului. Testele solicitate sunt- Ag HBs, anti-HBs, anti-VHC, test HIV. Completează fișa de expunere accidentală la produse biologice și înregistrează accidentul în registrul de raportare a expunerilor accidentale al secției.
- În termen de 24 de ore se prezintă la responsabilul CPIAAM, pentru consultanță în vederea evaluării riscului și monitorizare
- În termen de 48 de ore anunță medicul de medicina muncii pentru luarea în evidență

PROTOCOL DE MANAGEMENT AL EXPUNERII ACCIDENTALE LA PRODUSE BIOLOGICE

Încăz de expunere cutanată (proiecție de produse biologice)

- Se spală imediat locul cu apă și săpun, se clătește, după care
- Se utilizează un antiseptic, dezinfectant, timp de 5 minute- apă de Javel12°, diluată 1/10, compus iodat în soluție dermică, alcool sanitar 70°, alt dezinfectant

În cazul contaminării mucoaselor (gură, nas, ochi)

- se spală bine cu apă sau cu ser fiziologic (soluție sterilă NaCl 0,9 %) sau soluție 1:4 Betadine diluată în ser fiziologic (gură, nas) –timp de 5 minute

În caz de expunere percutană(înțepătură, tăietură)

- Se spală imediat locul cu apă și săpun, se clătește, după care
- Se utilizează un antiseptic, dezinfectant, timp de 5 minute- apă de Javel12°, diluată 1/10, compus iodat în soluție dermică, alcool sanitar 70°, alt dezinfectant
- Nu se compresează țesutul deoarece se pot crea microleziuni ce pot accelera difuziunea virusurilor
- Se prelevează cât mai repede de la momentul expunerii
 - Proba de sânge de la persoana înțepată
 - Proba de sânge de la pacientul sursă
- Probele de sânge se trimit la laborator
- Se va repeta prelevarea și analiza probelor de sânge la 6 luni de la momentul expunerii.

6. RESPONSABILITĂȚI

6.1. Medicul coordonator UTS

- ▶ instruește personalul cu privire la respectarea acestei proceduri

6.2. Asistenți medicali UTS

- ▶ respectă prezenta procedură

6.3. Persoana accidentată

- ▶ aplică imediat protocolul din "Ghid practic de management al expunerii accidentale la produse biologice"
- ▶ în prima oră de la accident se prezintă la medicul șef de secție/compartiment sau la medicul șef de gardă
- ▶ în termen de 24 de ore se prezintă la responsabilul serviciului de supraveghere a infecțiilor nosocomiale;
- ▶ anunță medicul de medicina muncii pentru luarea în evidență;

6.4. Medicul șef de secție/compartiment sau medicul șef de gardă:

- ▶ înregistrează accidentul într-un registru de evidență a accidentelor cu expunere la produse biologice;
- ▶ raportează accidentul responsabilului serviciului de supraveghere a infecțiilor nosocomiale în maxim 24 de ore de la producerea accidentului;
- ▶ asigură recoltarea eșantioanelor de sânge de la pacientul sursă, respectând legislația privind testarea voluntară cu consiliere;

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

ASIGURAREA SECURITĂȚII PERSONALULUI LA LOCUL DE MUNCĂ. RISCURILE MANIPULĂRII SÂNGELUI

Cod: PO-UTS-25

Ed.: 2

Rev.:0

Pag.: 7/8

- ▶ asigură transportul eșantioanelor de sânge provenite de la pacientul sursă la laboratorul unității cu pături în care a avut loc accidentul;
- ▶ asigură recoltarea eșantioanelor de sânge de la personalul accidentat, respectând legislația privind testarea voluntară cu consiliere.

6.5. Unitatea sanitară în care s-a produs accidentul:

- ▶ asigură prelevarea și trimiterea eșantioanelor de sânge provenite de la pacientul sursă, pentru testare, la unitatea desemnată sau asigură efectuarea lor în unitate.
- ▶ trimite persoana accidentată către serviciul de supraveghere a infecțiilor nosocomiale
- ▶ asigură trimiterea persoanei accidentate către secția/spitalul de boli infecțioase în oricare dintre următoarele situații:
 - ▶ - sursa HIV pozitiv cunoscută
 - ▶ - sursa HIV cu test rapid pozitiv
 - ▶ - sursa cu status biologic necunoscut și cu risc epidemiologie crescut
 - ▶ - sursa Ag HBs pozitiv/Ac HBs prezenți;
 - ▶ - sursa Ac HCV pozitiv;
 - ▶ - asigură trimiterea accidentatului la Autoritatea de Sănătate Publică județeană, în vederea vaccinării antihepatită B, în cazul în care spitalul/secția de boli infecțioase nu a putut asigura vaccinarea.

6.6. Laboratorul spitalului în care a avut loc accidentul

- ▶ efectuează în toate cazurile testul rapid HIV, dacă acest test este disponibil.
- ▶ Acest test se va efectua pentru pacientul sursă în termen de 2 ore, cu transmiterea rezultatului medicului căruia i s-a raportat evenimentul.
- ▶ primește și trimite eșantioanele de sânge provenite de la pacientul sursă către laboratorul desemnat pentru efectuarea testelor ELISA de identificare a: Ac anti- HIV, Ac anti-VHC, AgHBs și Ac HBs sau efectuează testele respective, dacă este autorizat.

6.7. CPIAAM din spitalul în care a avut loc accidentul

- ▶ răspunde de aplicarea programului de supraveghere;
- ▶ medicul epidemiolog va evalua riscul de infecție cu HIV, VHC, VHB;
- ▶ epidemiologul va asigura consilierea personalului expus și recoltarea eșantioanelor de sânge, cu respectarea legislației privind testarea voluntară, în cazul în care acestea nu au fost efectuate de către medicul șef de secție/compartiment sau medicul șef de gardă

7. EVIDENȚE ȘI ÎNREGISTRĂRI

Nu este cazul.

8. ANEXE

Nu este cazul.

9. DIFUZARE

Procedura se difuzează pe baza Listei de difuzare, cod **PS 01/F3** sau prin sistemul intranet al spitalului.

Înregistrările generate de această activitate se păstrează / arhivează conform cerințelor SMC/SCIM implementat

SPITALUL CLINIC
CĂI FERATE IAȘI

ASIGURAREA SECURITĂȚII PERSONALULUI LA LOCUL DE MUNCĂ. RISCURILE MANIPULĂRII SÂNGELUI

Cod: PO-UTS-25

Ed.: 2

Rev.:0

Pag.: 8/8

10. INDICATORI DE MONITORIZARE

INDICATOR	ȚINTA	METODA DE CALCUL	PERIOADA DE MONITORIZARE	RESPONSABIL
Ponderea actualității documentelor de referință care stau la baza elaborării procedurii .	100%	Nr.documente de referință în actualitate / Nr. total documente de referință.	Semestrial	Coordonator UTS
Ponderea incidentelor legate de manipularea sângelui	< 2%	Nr. incidente legate de manipularea sângelui / Nr. total verificări	Semestrial	Coordonator UTS